

7

LETNIK XXXVI.
1989 - 1990

GALER

MLADINSKA REVIJA
LETNIK XXXVI. 1989 - 90
MAREC 1990
ŠTEVILKA 7

PRILOGA
Milje in miljska občina — besedilo in slike:
Mojca Švab Guštin.

NASLOVNA STRAN
Mirjam Čermelj, 4. r. (1988-89) OŠ "J. Ribičič" — SV. JAKOB.

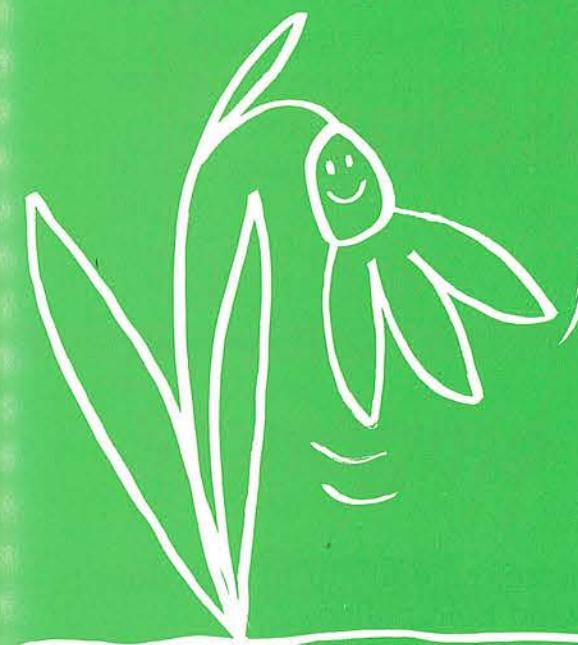
VSEBINA

Danilo Gorinšek: Vesna	177
Franci Lakovič: Aprilska	177
Branka Jurca: Kdo je pomagal stričku Pedičku	178
Neža Maurer: Stonogino stanovanje ..	179
Stana Vinšek: Mlada pomlad	180
Vojan T. Arhar: Fis	181
Stana Vinšek: Cvetna nedelja	183
Zmaga Glogovec: Maračka	184
Majda Koren: O grozni čaravnici	187
Kotiček za najmlajše:	
Vera Poljšak: Filipa perica	188
Pobarvanka, Stopničke	189
Veriga samostalniških besed, Rebus	190
Meta Rainer: Po telefonu	191
L. A.: Od tu in tam	192
Jože Trobec: Čenča	193
V svetu narave:	
Marinka Pertot: Glivice kvasovke v prehrambeni industriji	194
Pedagoška akademija: Nahrbtnik na ramo	195
Tangramovci, pozor!	197
Odkod si, pesem, ti doma:	
Prir.: Kristina Kovačič: Diw'laiwinas ..	198
Novosti na knjižni polici:	
Marij Čuk: Nekaj pravljic	200
Šolarji pišejo	201
Franci Lakovič: Vabilo soncu	203
Urednikova beležnica	206
Za bistre glave:	
Branko Lakovič: Uganke in zanke ..	207
Za spretne roke:	
Vzgojiteljska šola: Ekološke lutke	3. stran platnic
Ilustracije za 7. številko so naredili: Vesna Benedetič, (str. 179, 199); Marjanca Jemec Božič (str. 191); Marjeta Cvetko (str. 181); Liana Drašček (str. 194, 195); Božo Kos (str. 177, 178); Borut Pečar (str. 180); Bine Rogelj (str. 186); Magda Tavčar (str. 183 188, 189, 190); Jože Trobec (str. 193).	

Danilo Gorinšek

Ilustr. Božo Kos

Vesna

Franci Lakovič

**Zdaj v gosteh so v naši vasi
imenitni, zlati časi:
do desetih zjutraj spimo,
zajtrk v posteljo dobimo,
jemo le po naročilu,
pet strežajev pri kosilu
hrano slastno nam ponuja,
da se zbirčnež kak ne skuja.**

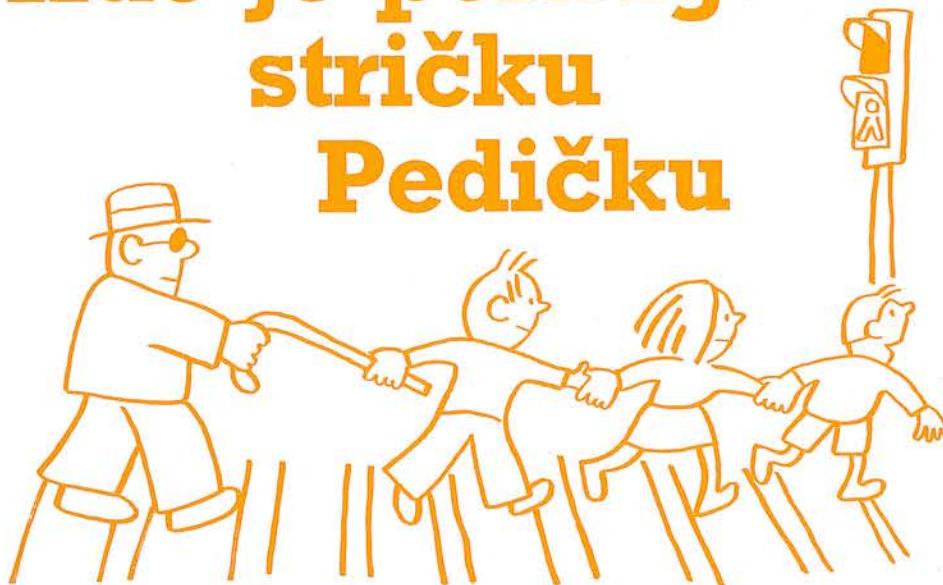
**Dolgočasja ne poznamo,
ves popoldan se igramo,
kar si v mislih zaželimo,
kot bi trenil, vse dobimo:
po izbiri so igrače,
vodne puške, loki, frače,
še za ladje in letala
nepotrebna je zahvala...**

**POUKA SKOZI MEGLO SONČEK,
IZPOD SNEGA POKLIČE ZVONČEK,
TA ZACINGLJA ČEZ HRIB IN PLAN:
»CIN CINGEL CANGEL, CINGEL CAN —
V VAS K VAM PRIHAJA KRASOTICA,
BOGATA, MLADA, ROŽNOLICA,
ZA »VESNO« KLIČEJO JO VSI,
ŠE LEPŠA JE KOT SONČNI SIJ.
ČASTILCI NJENI SE ZBUDITE,
OGLEKE MAŠNE OBLECITE,
STOPÍTE V ZBOR GLASAN, UBRAN —
CIN CINGEL CANGEL, CINGEL CAN!«
IZ KRAJA V KRAJ GRE ZVONENJE,
RADOSTNO ZAVRŠI ŽIVLJENJE —
VSE TRATE BRŽ OZELENE,
NA DREVJU POPKI ZABRSTE,
SREBRNO PTIČKE ZAČEBLAJO,
SVEČANO ZVONČKI ZACINGLJAO:
»CIN CINGEL CANGEL, CINGEL CAN —
NAPOČIL JE NAJLEPŠI DAN!«**

Aprilska

**Kdor pa tega ne verjame,
cesto naj pod noge vzame,
k meni pride v našo vas,
v brk pove mi in obraz,
če le ena je vrstica
v laž oblečena resnica,
ker vse tole se dogaja,
ko april med nas prihaja.**

Kdo je pomagal stričku Pedičku

Kar je striček Pediček skoraj oslepl niti ni tako dolgo. Zato je nosil vedno in povsod belo palico.

Ko so ga zagledali trije dečki — bilo je pred semaforjem — je rekel Mihec Jerici in Tinčku:

»Vidiš, ta striček je slep, belo palico nosi...«

Striček Pediček, ki je Mihca dobro slišal, je povedal, da ni čisto slep, vesel pa bi bil, če bi mu pomagali čez cesto.

Naši trije dečki so bili seveda takoj za to.

Ko je zeleni možic zakoračil na semaforju, je Mihec prijel za belo palico, Jerica je potegnila za Mihca, Tinček pa vse tri za seboj.

Široko prometno cesto so varno prečkali.

Za njimi so se zaprašili ko za stavo avtomobili.

Striček Pediček je bil vesel, ker je takšno prometno cesto varno prečkal. Fantiča in dekliča pa je vprašal:

»Povejte, kdo mi je pomagal čez cesto!«

»Kdo? Jaz«, je rekel važno Mihec, »s tvojo belo palico vred sem te vlekel.«

»Striček Pediček, jaz tudi«, je rekla Jerica, vlekla sem tebe, Mihec, in strička...«

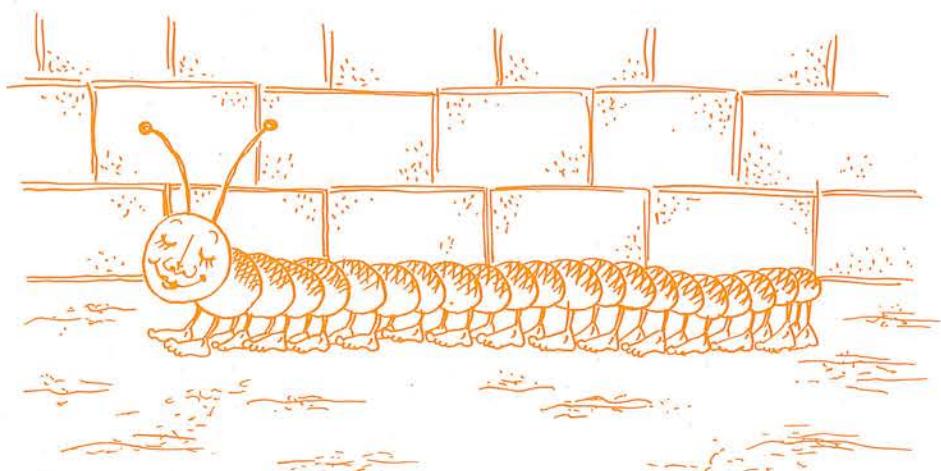
»Jaz tudi! Striček Pediček, jaz tudi, saj sem vlekel vse tri«, je pribil Tinček.

»O, zdaj pa vem — zato me je gnalo čez cesto, ko da bi me nesel veter,« je rekel striček Pediček in se namuznil.

Stonogino stanovanje

Stonoga je šla stanovanje iskat na stari grad,
ki že davno nima ne oken, ne vrat.

Pa je podzemne hodnike odkrila in rekla:
»Kaj boljšega ne bi nikjer dobila!«

Stana Vinšek

Ilustr. Borut Pečar

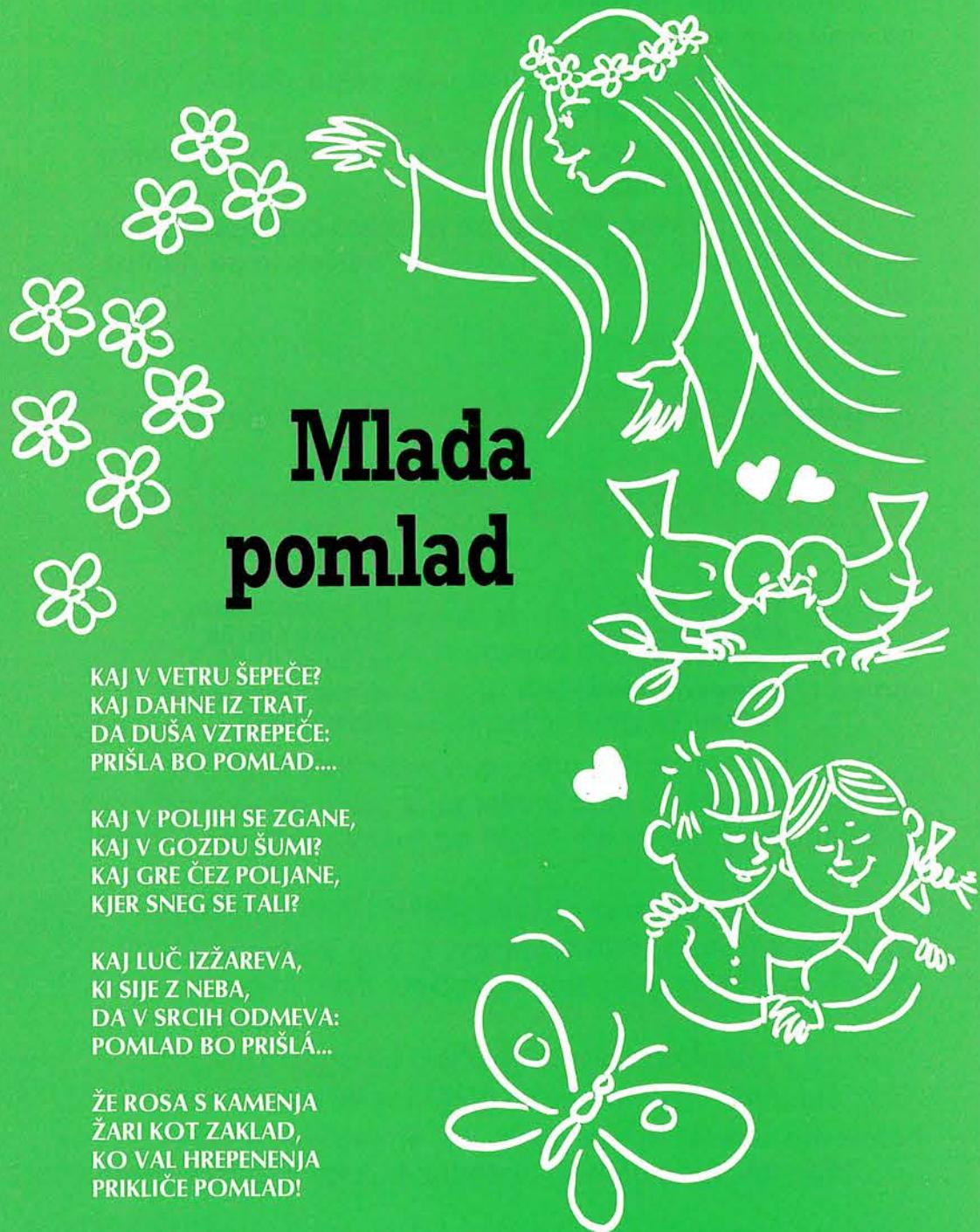
Mlada pomlad

KAJ V VETRU ŠEPEČE?
KAJ DAHNE IZ TRAT,
DA DUŠA VZTREPEČE:
PRIŠLA BO POMLAD....

KAJ V POLJIH SE ZGANE,
KAJ V GOZDU ŠUMI?
KAJ GRE ČEZ POLJANE,
KJER SNEG SE TALI?

KAJ LUČ IZZAREVA,
KI SIJE Z NEBA,
DA V SRCIH ODMEVA:
POMLAD BO PRIŠLA...

ŽE ROSA S KAMENJA
ŽARI KOT ZAKLAD,
KO VAL HREPENENJA
PRIKLICE POMLAD!

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr. Marjeta Cvetko

Bil je prekrasen dan. Zlato rumeno aprilsko sonce je uspešno preizkušalo svojo mlado moč. Prešerni veter pa se je razigrano podil po mestnih ulicah, dvignil oblake prahu in snemal klobuke pešcem, da so morali hitro teči za njimi, če so jih hoteli ujeti.

Tedaj je veter pri neki hiši zاغledal na stežaj odprto okno. Smuknil je v sobo in prevrnil vazo s spomladanskimi cvetica- mi, ki je stala na klavirju. Padla je na eno izmed črnih tipk, ki se je od bolečine takoj oglasila. Iz kla-

FIS

virja pa je poskočila glasna nota z dolgim repkom in črno glavico ter zaklicala: »Dober dan vsem skupaj! Jaz sem nota četrtiny Fis iz ugledne družine enočrtane oktave.«

Živahna nota bi še gostolela, a jo je hud prepih odnesel na ulico. Prekopicvala se je po zraku in se ves dan potepala po mestu, dokler ni sonce začelo zahajati. Rada bi se vrnila v klavir, kjer se je bila rodila, a poti nazaj ni več našla.

»Le kaj naj zdaj storim?« jo je zaskrbelo. »Saj ne morem vso, noč ostati na ulici.«

Potem se je nečesa domislila: »Že vem, kaj storim. K skladateljem pojdem. Gotovo bom kateremu izmed njih še kako potrebu na. Če mu bom všeč, me bo vzel k sebi.«

Rečeno — storjeno! Brž se je pognala v eno izmed javnih telefonskih govorilnic in pobrskala po debelem imeniku. Presenečena je ugotovila, da živi v mestu kar sedem skladateljev. Poleg njihovih priimkov, razvrščenih po abecedi: Kos, Kukavica, Penica, Petelin, Sinica, Slavec in Škrjanec, so bili v telefonskem imeniku tudi naslovi skladateljev.

Čeprav so knjigarne že zaprli, je noti vendarle še uspelo nabaviti si načrt mesta. »Zdaj pa k skladateljem!« si je rekla in kmalu nato potrkala na vrata stanovalja skladatelja Kosa: »Jaz sem nota četrtnika Fis iz družine enočrtane oktave. Me morda potrebujete?«

Belolasi skladatelj jo je najprej pozorno pogledal, potem pa je zmajal z glavo: »Žal nimam nobenega dela zate. Zdaj sicer pišem sonato za violino solo, vendar pa ne bo v njej niti enega enočrtanega fisa. Povprašaj še pri kom drugem.« In že je zaprl vrata in obrnil ključ. Note Fis ni prva zavrnitev niti malo potrla. »Enkrat ni nobenkrat,« se je tolažila in že odhitela k skladatelju Kukavici. Le-ta je pravkar sedel za vrtno mizo pod jablano in srkal vročo kavo. Tudi on je za svojo suito za orgle ni potreboval. Zavnili pa so jo tudi skladatelji Pe-

nica, Petelin, Sinica in Slavec, pri katerih se je nota prav tako oglašila.

Medtem se je zvečerilo. Nota Fis se je vznenimirila. Spoznala je, da je v mestu nihče ne potrebuje, stari mesec pa se je že odpravil na dolgo nočno pot po zvezdnem nebu.

Tedaj se je v drugem nadstropju sosednje hiše prižgala luč. Vrata na balkon so bila odprta. Nota se je pogumno zavihtela čez železno ograjo. Znašla se je v prostorni sobi, sredi katere je kraljeval velik koncertni klavir. Ob njem je skrušeno sedel mlad mož košatih brk. Očitno je bil zelo potrt.

»Ali vam lahko kaj pomagam? je sočutno vprašala nota. »Jaz sem nota četrtnika Fis iz družine enočrtane oktave.«

Skladatelj je vstal, se za hipec zazrl v malo noto, nato pa si jo je navdušeno pritisnil na prsi in jo poljubil: »Kje si pa hodila tako dolgo?« jo je pokaral. »Kako težko sem te čakal! Ker si prišla, te bom primerno nagradil. Dal ti bom najbolj častno mesto v svoji novi skladbi. Stala boš v predtaktu skladbe takoj za violinskim ključem in njegovimi šestimi spremičevalci višaji. To bo najlepše glasbeno delo izpod peresa znanega skladatelja Škrjanca.«

Potem je brž segel po peresu in s širokim zamahom desne roke v zgornjem delu praznega notnega lista zapisal: Simfonija v Fis-duru, imenovana tudi Pomladna...

Stana Vinšek

Ilustr. Magda Tavčar

Cvetna nedelja

Cvetna nedelja, najlepša v pomladu,
težko te čakamo stari in mladi!
Polna si sonca in cvetk in zelenja,
sapic dehtečih in hrepenenja.

Ko vse poljane cveto in livade,
v duši zaklijojo nove nam nade,
v srcih potrtih in žalostnih zrase
upanje v nove, v lepše nam čase.

Butarce vežejo hrapave roke
za vse velike in male otroke;
trdno povezane butarce nase
voljno sprejemajo svoje okrase:

Jabolka zrasla v naših krajih,
zlate oranže v južnih so gajih.
Pisani trakci so — tri kot z zastavo
rdeče žarjo in belo in plavo.

Palme ne širijo svoje vrhove
nad naše male, skromne domove;
butarce naše vežejo žene
iz zelenike temno zelene.

Palme ne nosimo, le zelenike
v cerkev, in oljke prve mladike:
da vsaj nekoč nam dan boš veselja
z oljkovo vejico, cvetna nedelja!

Maračka

Drobna mravlja Maračka je hitela, kot je vedno hitela, po mravljinčji stezi. Sonce je prebadalo z žarki jutranje meglene koprene in se iskrilo na rosnih kapljicah poletnih trav. Iglice, ki so ležale na mravljinčji stezi, so bile še vlažne. Tu in tam je Marački malce zdrsnilo, a hitela je naprej, tako kot je vedno hitela.

Po stezi, nasproti, je pridrobila njena prijateljica Hitračka.

»Dobro jutro, Maračka!«

»Dobro jutro, Hitračka!«

Hitračka se je z nožico dotaknila Maračke. Tako se pozdravljajo vse lepo vzgojene mravlje. Tako hitro kot je hodila, je Hitračka tudi hitro povedala Marački novico tega jutra.

»Poslušaj, Maračka! Na stezi sem našla bombon. Otroci, ki so bili včeraj na izletu v gozdu so ga izgubili. Bombon je zelo velik. Sama ga ne morem premakniti. Pomagaj mi, prosim!«

»Prav rada ti pomagam,« je zagotovila Maračka Hitrački. Slamicu, ki jo nosim bom shranila ob stezi. Kasneje se bom vrnila ponjo. Pohitiva!«

»Počakaj,« jo je ustavila Hitračka. »Sami ne bova zmogli!« Bombon je tako velik, da nama mora pomagati še kdo, ki je zeloooo močan.«

Mravlji sta staknili tipalke in razmišljali.

»Oh, že vem! Najbolj močan med mravljičnimi je mravljinec Lenuč. Toda med vsemi mravljičnimi je prav on najbolj počasen, dremav in len. Prav gotovo nekje poleže zvrnjen na hrbtni in ima vseh šest nožic prepletenih v dve kitki. Nožice si tako pleplete zato, da jih potem prav počasi, dolgo, dolgo razpletata.«

»Kljub temu ga bova predramili! Pojdiva ponj!« Odhiteli sta k najširši travni bilki z največjim biserom jutranje rose.

Nezaslišano! Lenuč je že od ranega jutra lenuharil pod travno bilko, poslušal ptičje žgolenje in čakal in čakal, da biser jutranje rose pade nanj in ga, ves mavričen, okopa.

Maračka in Hitračka sta se z nožicami dotaknili Lenuča in ga prebudili iz prijetnega jutranjega poležavanja.

»Dobro jutro. Predrami se, no! Tvojo pomoč potrebujeva. Našla sva bombon. Prevelik je, da bi ga sami odnesli v mravljišče.«

Lenuč se ni zganil. Le zamomljal je predse.

»Nič ne bo, nič. Nožice imam prepletene. Nikamor ne morem.«

»Uf,« je jezno prhnila Maračka, »pa jih razpleti!«

»Ne morem. Zabredel sem v polževo slino. Nožice so se mi zlepile,« je nejevoljno godrnjal Lenuč.

Hitračka je jezno dvignila tipalke. Medtem ko je trosila besede na Lenuča, so njene tipalke drhtele.

»Otroci pravijo, da smo mravlje najbolj pridne živali na tem svetu. Toda ti, ti si najboljlena žival na tem svetu! Sramotiš vse mravlje tega sveta.!«

Hitračkina rjava barva se je spremenila v rdečo. Obrnila se je k Marački.

»Pojdi, Maračka, greva drugam po pomoč. Ta lenoba nama ne more pomagati!«

Obrnili sta se, da bi odhiteli. Takrat ju je poklical Lenuč.

»Počakajte no! Odlepil in razpletel se bom. Saj sem vendar najmočnejša mravlja na svetu. Sami sta rekli tako.«

Vsi trije so odšli po gozdni stezici. Spredaj sta hiteli Maračka in Hitračka, za njima Lenuč. Čudno je drobencljal, kajti njegove nožice, ki jih je razpletel so bile še zgubane in nezanesljive.

»Pohiti no,« sta ga mravlji klicali.

Počakali sta ga, zgladili sta mu nožice, potem so odhiteli naprej.

Prispeli so do bombona.

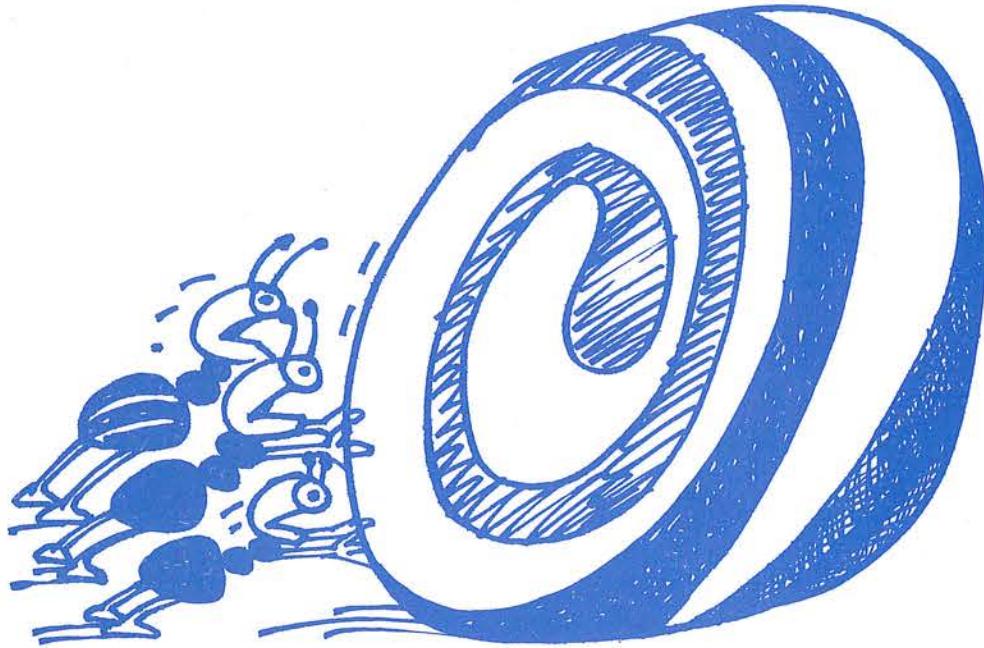
»Da, res je velik, tale bombon. Najbrž je tudi zelo sladek. Poskusil ga bom.«

Lenuč je začel lizati bombon. Maračka in Hitračka sta se ujazili. Tako lene in tako sladkosnedne mravlje že dolgo nista videli.

»Lenuč, ne liži zdaj bombona. Pomagaj, da ga odvalimo na mravljišče,« je moledovala Maračka.

»Če bo bombon še dolgo tukaj, lahko pride medved in nam ga odnese. Dovolj je velik za sto mavelj, da se bodo posladkale z njim,« je Lenuču prigovarjala Hitračka.

»Prav, naj bo,« je zagodel Lenuč.

»O, to pa ne! Bombon moramo spraviti v mravljišče. Če bo deževalo, se bo hitreje stopil, kot bi ga lahko vse mravlje skupaj polizale. In tudi druge mravlje bi se rade posladkale,« se je ujezila Maračka.

Mimo je prihitel mravljinček Drobč, najbolj droban mravljinec, ki je živel na desni strani mravljinče steze. Ogledal si je mravlje in se jim čudil.

»Le kaj je z vami? Nožice vam trepečejo kot travne bilke v vetriču!«

»Bombon! Poglej, kako je težak! Radi bi ga spravili domov,« je Drobč pojasnila Maračka. Hitračka je dodala:

»Našla ga je Maračka. Prosila je mene za pomoč. Saj veš, kako drobni sva.«

»In sta poiskali še mene!« se je pohvalil Lenuč.

»No, in?« je vprašal Drobč.

»Prešibki smo, bombon je za nas pretežak!« so odgovorili vsi hkrati.

»Pomagam vam!« je rekел Drobč.

»Ti? Kje pa si? Tako si droban, da te komaj vidim. Saj te nikjer nič ni!« se je zasmajal Lenuč.

»Nekaj moči je že v njem,« se je vmešala Maračka.

»Dajmo, porinimo vsi!« je predlagala Hitračka.

Z vso močjo so se z nožicami uprli v bombon in ga hoteli odkotaliti. Toda bombon je bil zelo težak. Trudili so se in trudili, bombon pa se ni premaknil niti za dolžino mravljinče tipalke.

»Ne premakne se!« je ves upahan rekel Lenuč.

»Odpočijmo se in spet poizkusimo!« ga je hrabrla Maračka.

»Prepletimo si noge, uležimo se k bombonu in se sladkajmo,« je predlagal Lenuč.

Uprli so prednje nožice v bombon. Ko je Maračka rekla HORUK, so napeli vse moči in porinili. Bombon se je premaknil in odkotalil po gozdni stezi. Na ovinku se je zagozdil med smrekove iglice. Maračka, Hitračka, Lenuč in Drobč so ga dohiteli. Spet so ga porinili in bombon se je odkotalil vse do mravljišča. Od veselja da so uspeli, so stresali tipalke.

Tisti večer je bilo v mravljišču zelo veselo. Z bombonom se je sladkalo sto mravelj. In sto mravelj je na vse tipalke hvalilo Maračko, Hitračko, Lunača in Drobča.

Stare mravlje so modrovale.

»Res je, ti naši otroci so najbolj pridne mravlje na vsem svetu!«

Majda Koren

Ilustr. Marjeta Cvetko

O grozni čarownici

V gozdu, tri ure daleč s kolesom, živi v koči čarownica. Buhaha! Grozna čarownica! Z vijoličastimi lasmi, škilastimi očmi in zelenim predpasnikom.

Toda peče najslajše torte na svetu. Čokoladne, borovničeve, lešnikove in sladoledne. Zato včasih zavijem k njej na kos torte. Pa čeprav je do nje tri ure daleč s kolesom in je grozna na pogled.

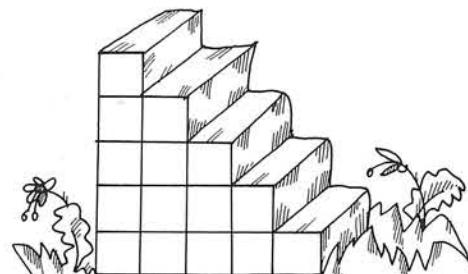

POBARVANKA

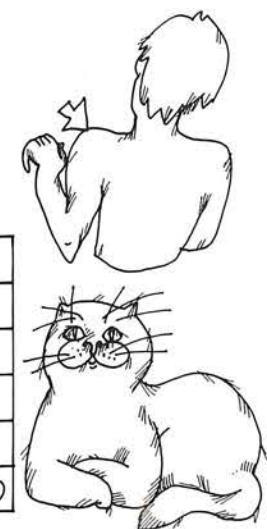
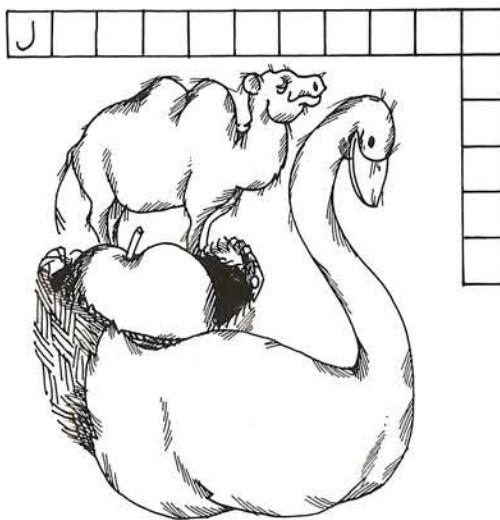

POBARVAJ RISBO KOT KAŽEJO ZNAKI

STOPNIČKE

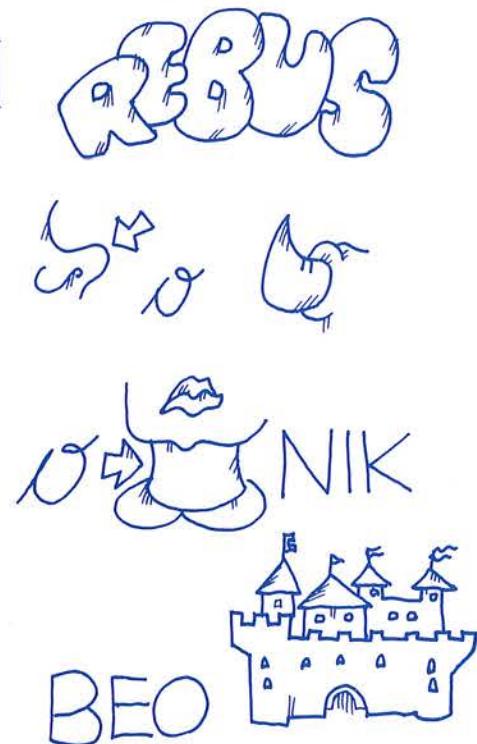

1. 18. ČRKA ABECEDA
2. OZNAKA ZA ROVIGO
3. MOŠKO IME
4. DEL TELESA
5. DEL OBLEKE

VERIGA SAMOSTALNIŠKIH BESED

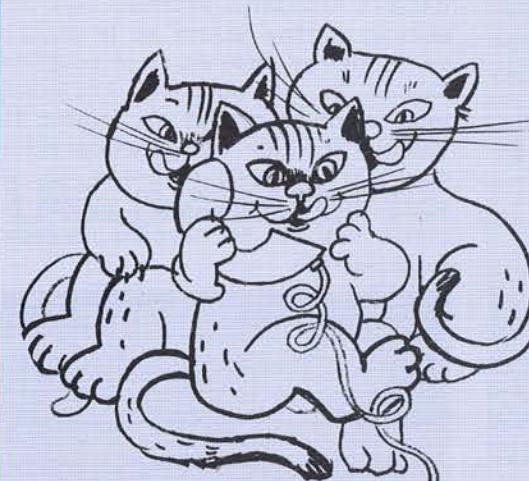
VPIŠI IMENA ŽIVALI
IN PREDMETOV V
PRAZNA OKENCA.
ZAČNI Z "JABOLKO".
ZADNJI DVE ČRKI
PRVE BESEDE STA
ZAČETNI ČRKI
NASLEDNJE BESEDE.

Meta Rainer

Ilustr. Marjanca Jemec Božič

Po telefonu

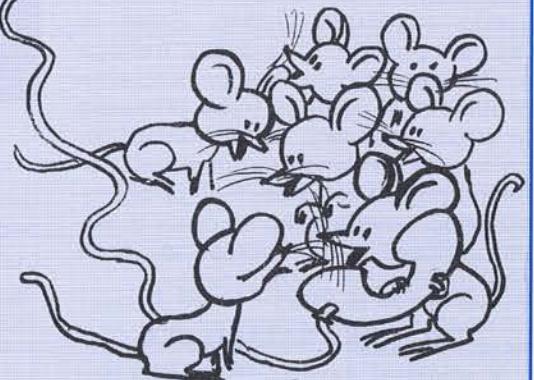

Haló, haló,
tu muc Štefuc!
V imenu naših
lenih muc
povabim mišje
gospodične
na naš elitni
ples nocoj!
Pa naj pripeljejo
s seboj
še kaj olikanih
miškonov,
ki so navajeni
salonov
in se spoznajo
na bonton!

Prijave pa
na telefon!

Haló, Haló,
tu Miškolin!
Prav lepa hvala
za vabilo!
A vaš salon
je nam prefin
in bi se prav lahko
zgodilo,
da mišjemu dekletu
spodrsne na
parketu
in zvrne se
po tleh,
ves vaš salon
pa v smeh!

Naj lepe muce
oprostijo,—
na ples ne bo nas,
pa adijo!

OD TU IN TAM

Rasizem v Firencah

V Italiji je izbruhnil silovit val rasizma. V pustnem času so tolpe prenapetežev v Firencah napadle in zverinsko pretepalne skupine črnskih priseljencev iz raznih afriških držav, ki so prišli v Italijo s trebuhom za kruhom. Izbruh rasizma v tem znamenitem italijanskem kulturnem mestu je vsega obsojanja vredno. Sicer je res, da priseljenci iz držav tretjega sveta povzročajo velike socialne probleme, ki pa jih je treba primerno in strpno reševati. Izbruh rasističnega nasilja v Firencah je imel tudi politične posledice in odstopil je občinski odbor, medtem ko so črnici in Severoafričani ostro protestirali proti nasilju domačih prenapetežev.

EKOLOŠKA KATASTROFA

V sovjetski Aziji, in sicer v Kazahstanu in Uzbekistanu se dogaja prava ekološka katastrofa. Veliko Aralsko jezero, ki ga napajata reki Sir-

darja in Amudarja, je mrtvo. Reki sta suhi in gladina jezera se je znižala za 12 metrov, tako da se je površina skrčila že na polovico. Posledica tega je velika morija rib, izginja živalstvo in tudi na gospodarskem področju je škoda ogromna, saj je popolnoma onemogočena plovba ribiških ladij, ki so nasedle na suho jezersko dno.

»POJDI NE VEM KAM«

Na slovenskih osnovnih šolah pri nas, na Goriškem in v Slovenski Benešiji se nadaljujejo nastopi igralk Lučke Počkaj in Alde Sosič, ki se najmlajšim gledalcem predstavlja z lutkovno igrico po ljudski ruski pravljici »Pojdi ne vem kam«. Lutkovna igrica za najmlajše je priredil in režiral Marko Sosič in vzbuja veliko zanimanje in veselje za vse male gledalce.

2. MILJE – Na glavnem trgu Marconi stoji županstvo, ki ga vidimo na sliki.

1. MILJE – Občina Milje je ena od šestih občin v tržaški pokrajini. Meri 13 kvadratnih kilometrov in ima nad 13.400 prebivalcev. Na sliki vidimo plan mesta, vendar pa v občino Milje spadajo tudi Čampore, Kočrošci, Štramar, Zindis, Lazaret, Rabujež in delno Žavlje.

4. MILJE – Na glavnem miljskem trgu je tudi stolnica posvečena sv. Ivanu in sv. Pavlu.

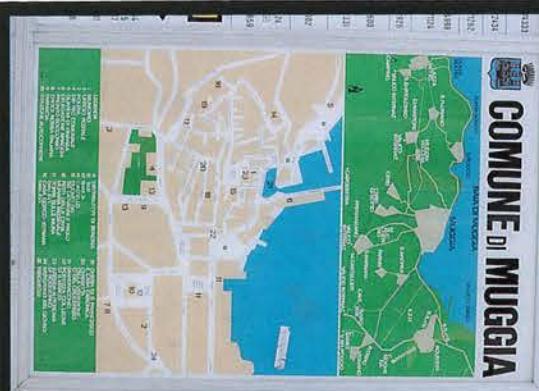
3. MILJE – Županstvo ima sedež v stari stavbi, ki je okrašena še z grbom Beneške republike, ki ga vidimo na sliki.

6. MILJE – Mestno središče je zgrajeno v tipičnih arhitektonskih vzorcih beneške arhitekture: ozke ulice, stopnišča, največ dvonadstropske hiše, oboki nad cesto, kakršne vidimo na sliki.

5. MILJE – Stolnico krasí zvonik, ki ga vidi mo že od daleč iz zaliva.

8. MILJE – Nad mestom se dvigajo ostanki srednjeveškega mestnega obzidja iz XV. stoletja ter grad (na sliki).

7. MILJE – Portič, ki se zajeda v mestno središče in ob katerem gre glavna prometna ulica miljskega centra, je poln manjših ali večjih colnov.

10. MILJE – Giardini Europa oziroma Park Evropa je okrašen z zanimivim modernim spomenikom.

12. MILJE – Slovenci iz miljske občine se zbirajo v slovenskem centru, kjer ima sedež tudi celodnevna osnovna sola Žavlje-Korošci.

14. MILJE – V starih Miljah imamo še staro miljsko cerkvico.

16. MILJE – Panorama na miljske hribe.

9. MILJE – V novejšem delu Milj imamo urejen park za otroke z gugalnicami in drugimi igrami na prostem. To so t.i. Giardini Europa.

11. MILJE – Na Trgu padlih za svobodo (Largo caduti della libertà) ob samem vstopu v mesto stoji spomenik padlim v narodnoosvobodilnem boju, ki ima tudi dvojezičen napis.

13. MILJE – Na sliki vidimo poslopje celodnevnne osnovne šole oziroma slovenskega centra.

15. MILJE – Pogled na reko Osp ob njenem izlivu, kjer je zasidrana cela vrsta čolnov.

Nevidni sodelavci v proizvodnji živil (1)

Glivice kvasovke v prehrambeni industriji

Kuhinja praznično diši po sveže pečenem kruhu in slaščicah. Domačim se od skomin cedijo sline, ko jemlje mama iz peči rahel, zlatorumeno zapečen, še kačeč se hlebec. Naša mama je pravi umetnik v pripravljanju peciva! Pa veste, da je imela pri svojem delu pomočnika? A ne samo enega, celo armado! Na miliarde našim očem nevidnih mikroorganizmov ji je pomagalo pri zapletenem opravilu.

Kvasovke. Povečava 4000:1

Testu je dodala kvas, to je množico enoceličnih gliv kvasovk, ki jih je z gnetenjem enakomerno porazdelila po gmoti ter pustila, da testo počasi vzhaja. Glivice, ki se hranijo le s sladkorjem, so imele pravo gostijo. Z izredno naglico so se lotile ponujenih dobrov. Zato so se hitro razrasle in presnavljale sladkor v ogljikov dioksid, alkohol in druge stranske proizvode. Za testo je bilo važno predvsem nastajanje ogljikovega dioksida, ki se zbira v drobnih mehurčkih in daje testu, pozneje pa kruhu in pecivu, zaželeno rahnost. Tako je imela mama pri peki zagotovljen uspeh.

Čudi nas predvsem, kako so utegnile drobne kvasovke proizvesti v tako kratkem času potrebno količino ogljikovega dioksida. A vedeti moramo, da potekajo pri mikroorganizmih vse življenske funkcije veliko hitreje kot pri ostalih živih bitjih. Celica kvasovka, ki je pri polni življenski aktivnosti, utegne v eni urri pojesti in popolnoma prebaviti tudi trikrat več sladkorja, kot je njena teža. Če bi hotel odrasel človek posnemati drobno glivico, bi moral vsako uro pojesti in popolnoma prebaviti četrtn tone sladkorja.

Pri pripravi testa in peki kruha smo izkoriščali predvsem ogljikov dioksid, ki so ga proizvajale glivice kvasovke ob prebavi sladkorja, in se nismo prav nič zanimali za nastali etilni alkohol, ki je med peko izplahnel. Vse drugače gledajo na delovanje svojih nevidnih, a nepogrešljivih sodelavk pridelovalci alkoholnih pijač. Zanje je ogljikov dioksid popolnoma nezanimiv, vso pozornost posvečajo le nastalem alkoholu.

Glivice, ki se nahajajo v zraku, pridejo v sladki grozdni mošt kar z jagodo. Pod vodstvom umnega kletarja ali izkušenega enologa pretvorijo sladko tekočino v vino. Tudi ostali sadni sokovi se lahko na ta način spremenijo v najrazličnejše alkoholne pijače. Iz ječmenovega slada pa nam kvasovke pomagajo pripraviti pivo.

Drobna, povsod prisotna kvasovka, je človekova izredna sodelavka pri proizvodnji živil, vendar ni edina. O ostalih prihodnjicj.

PEDAGOŠKA AKADEMIJA

NAHRBTNIK NA RAMO!

Dnevi postajajo daljši in toplejši. Narava nas vabi na izlete.

Katja in Erik sta se v šoli dogovorila, da bosta staršem predlagala, naj ju peljejo k izviru reke Timave pri Štivanu in nato še k Doberdobskemu presihajočemu jezeru. V tem mesecu so v šoli obravnavali kraške pojave. Učiteljica ju je tako prevzela z opisovanjem in kazanjem diapozitivov, da sta se hotela še sama prepričati o lepoti teh krajev.

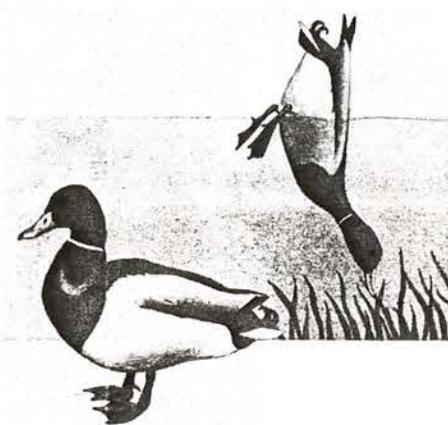
Z avtomobilom se pripeljejo do lepe gotske cerkvice Sv. Ivana. Živahno žuborenje reke Timave jih vabi k izviru.

»Zakaj sta želeta, da pridemo sem?«, vpraša Katjin očka.

»Učiteljica nam je razlagala, da je to eden najizrednejših rečnih tokov, ki jih lahko občudujemo na kraškem področju. Reka je dolga 95 km.«

»Sedaj pa nam povejta še zanimivosti reke Timave. Kako to, da je reka dolga 95 km, če sta si izvir in izliv tako blizu?«

»Timava je reka ponikalnica, ki ponikne pri Škocjanu in teče pod zemljo celih 40 km. Preden ponikne pa ima Timava drugo ime: to je reka Reka, ki izvira v bujnem gozdu na pobočju Snežnika.«

»Kdaj pa ponikne?«

»Ko priteče do prepustne plasti apnenci.«

Njihov pogovor prekine gaganje mlakarice. Katja občuduje pisane barve samca in ga fotografira, prav ko se potopi pod gladino, da bi našel njemu najljubšo hrano.

»Tu so življenske razmere zelo ugodne za vrbo žalujko, saj jih je na bregu reke vse polno«, reče Erik in utrga vejico za svoj herbarij.

Pred odhodom se še fotografirajo.

»Sedaj smo že na Goriškem. Sledimo smerokazom, ki nas vodijo k Doberdobskemu jezeru. Ob jezeru je gostišče, tam bomo parkirali«, reče Katja.

»No, Katja, sedaj pa nam ti razloži zanimivosti presihajočih jezer.«

»Presihajoča jezera so poseben kraški pojav. Mnogo padavinske vode pronica na dnu ali na robu polja skozi manjše luknje ali požiralnike. Ko so padavine obilnejše, požiralniki ne morejo odvajati vse vode v podzemni svet. Voda se zato razlije po površini in tako nastanejo jezera. Ker ta jezera enkrat so, drugič pa jih ni, jim pravimo presihajoča jezera. To zimo je bilo malo padavin, zato je tudi v jezera malo vode. Upamo, da jo bo v aprilu več.«

»Slišal sem, da so pred leti ribiči ulovili v tem jezeru ogromno ščuko«, reče Erikov oče.

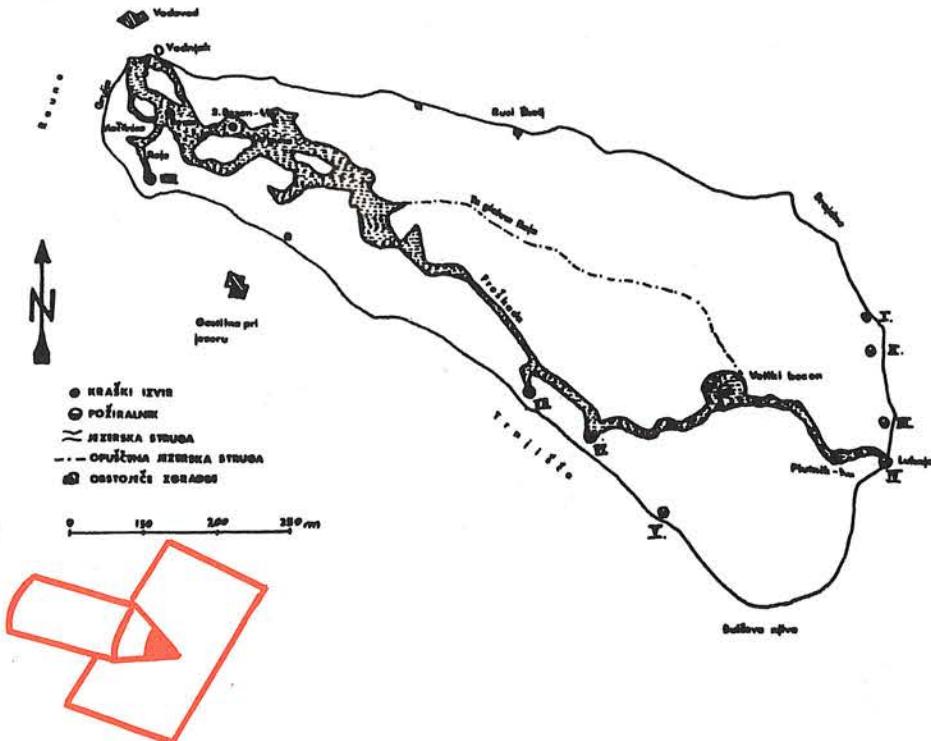
»V tem jezeru živijo tudi jegulje, krapi in postrvi«, doda Erik.

Okoli jezera se širi pas gozda, ki ga sestavljajo predvsem topoli ter bela in rdeča vrba. To so drevesa, ki uspevajo zlasti ob vodi. Mnogo je tudi grmičevja.

»Poglejmo, če je med grmovjem kaka vijolica.«

»Tule so! Kako prijetno dišijo. Odtrgal bom samo tri za svoj herbarij.«

Druščina se še sprehodi ob jezeru, občuduje prebujajočo se naravo in zanimiv kraški svet.

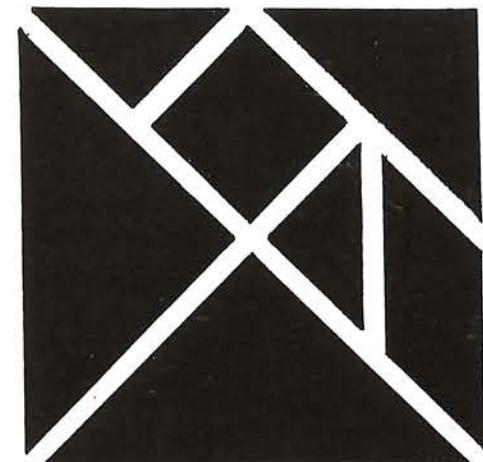

- 1) Fotografirajte reko Timavo, Doberdobsko jezero in morda še kaj, kar vas na tem izletu najbolj prevzame.
- 2) Dopolnite svoj herbarij: poiščite trobentico in vijolico.
- 3) Pobarvajte mlakarico.
- 4) Preberite v Mali enciklopediji narave, kar piše o krapu, jegulji, ščuki in postrvi.
- 5) Morda poznate zanimivosti jegulj?

Vse lahko pošljete na uredništvo Galeba ali v Tržaško knjigarno.

Tangramovci, pozor!

Za vas pripravljamo veliko gradno žrebanje. Nemudoma izrežite tangramov kvadrat. Z liki sestavite izvirno figuro in jo nalepite na list ali dopisnico. Zraven napišite svoje ime, priimek, razred in ime šole. Vse pošljite na Uredništvo Galeba najkasneje do 20. aprila 1990. Čakajo vas lepe nagrade, zato pohitite!

ODKOD SI, PESEM, TI DOMA

Hej, greste z nami? Gremo? Pešačili bomo po jantarjevi poti, po kateri so nekoč prenašali jantar iz baltskih dežel v južno Evropo. Pred ostrom mrazom se bomo zavarovali s toplimi suknjami in krznenimi kučmami. Pred nami se že odpira zasnežen, skoro pravljični svet. Ali so tu škratje doma? Ne, tu sta doma Martýnas in Mikalóis, ki nam izrekata dobrodošlico. Srečna sta, da smo prišli v njuno deželo, v očarljivo Letonsko ali

Lietuvā

Okoli nas se razprostira široka ravnina in v neštetih jezerih se zrcalijo visoke breze, topoli in smreke. Martýnas previdno izvleče iz žepa košček jantarja. V okameneli smoli izumrlih iglavcev je ostala ujeta majhna žuželka. Naša pot se konča tu, ob obalah Baltika, kjer je veliko nahajališč rumenega, dragocenega kamna. Tudi našega potovanja je že konec. Preženimo otožnost s kraguljčki in tamburinom. Veselo zapojmo latvijsko pesem!

diw'laiwihas

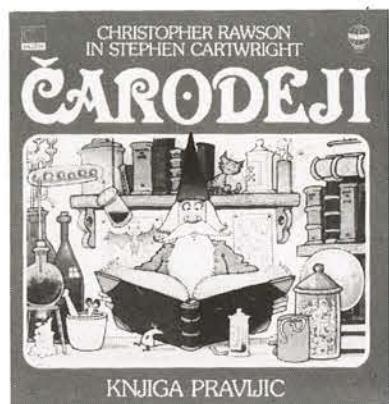
1. Diw' lai - wi - nas peld - pa juh - ru, Diw' lai - wi - nas
peld - pa juh - ru, Nee - dres wee - ni, nee - dres wee - ni
lih - go - jas. Nee - dres wee - ni, nee - dres wee - ni lih - go - jas.

2. Meitas sola projam behgti,
Us tām Pruschu, us tam Pruschu robescham.
3. Tās domaja medu ehsti,
Saldu wihnu, saldu wihnu nodsertees.
4. Tur tām lika pupas malti,
Wara bungas, wara bungas mugurā.

DVE BARČICI

1. Dve barčici po morju plavata,
mirno se v vetrju pozibavata.
2. Z deklico barčica tiho polzi naprej,
tja do daljnih, pruskih mej.
3. Tam se bo z medom posladkala,
sladko vince bo v kupico dala.
4. Neskončno dolgo se je njena vožnja vila,
z naporom se je bolest vrnila.

Nekaj pravlјic

Čez petnajst brvi

Čarodej je zastavil mlademu vitezu težavno nalogu.

Vitez stoji na skali sredi čarobne reke. Njegova izvoljenka je ujeta na drugi skali. Reši jo lahko samo po eni poti.

Loči ju petnajst rdečih in belih brvi. Vitez mora čez vsako enkrat.

Najprej mora po rdeči brvi, potem po beli in tako naprej do izvoljenke.

Nikoli ne sme čez dve brvi enake barve zapored, vedno najprej po rdeči, nato po beli. Kako jo bo rešil?

JUNAKI SMO TAKI

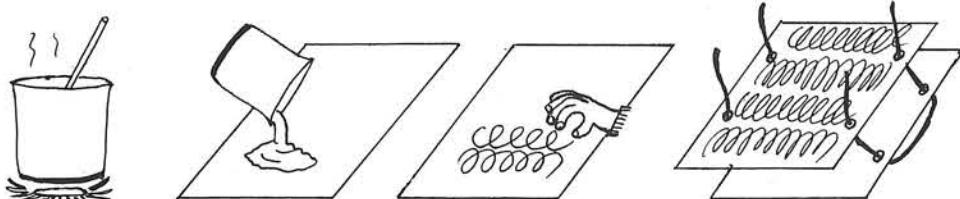
Naša vas Boljuneč leži na začetku prelepe doline Glinščice. Učenci naše celodnevne šole zelo radi zahajamo v ta prelep naravni park. Tu opazujemo rastlinstvo, drevesa in manje živali v svojem naravnem življenjskem okolju.

Učenci petega razreda smo zato z navdušenjem sprejeli pobudo o herbariju, ki je bila objavljena v prvi številki Galeba. Pri likovni vzgoji smo sami izdelali tudi ovojni papir za herbarij. Ta papir je zelo obstojen in ga lahko uporabljate za izdelavo tudi manjših mapic, v katerih lahko hranite vse številke Galeba.

Za izdelavo map smo potrebovali: škarje, polovico pole ovojnega papirja, škatlico škroba (štirke), vodo, lonc in kuhalnico, dve trdi platnici risalnega bloka, črn bombažni trakec (200 cm), luknjač, lepilo za papir (vinavil) in pisarniški papir.

Postopek izdelave: škrob smo zamisli v mrzlo vodo in kuhalo toliko časa, da se je masa zgostila tako kot puding. Ohlajeno maso smo raztegnili kar z rokami, nanjo izstisnili tempera barvo in s cik-cak gibi prstov po papirju oblikovali razne vzorčke.

S tem papirjem smo ovili obe trdni platnici in na notranjo stran nalepili bel pisarniški papir. Na zunanjem robu smo z luknjačem napravili po dve luknjici, skozi kateri smo vtaknili dva črna traka, ki služita zato, da se listi v herbariju ne porazgubijo. Pri-pomba: čim debelejši je herbarij, tem daljša naj bosta traka.

Sandy Sancin, Igor Ota,
Irina Družina, Peter Metlika,
Christian Slavec, Danjel Žerjal,
Borut Žerjal, Patrick Curman
in Samoa Mauro
5. r. OŠ »F. Venturini«
BOLJUNEC

BABIČINE ŽIVALI

Babica je imela psa, zajčka in ježa. Pes je poginil in poginil je tudi jež. Zdaj ima babica samo tri muce. Imenujejo se: Matilda, Boso in Moro. K babici prihaja tudi mačka Repa. Babica je imela tudi mucu Mortadelo, ki je kradla ribe iz ribnika in jih nosila domov.

Eugenio Chiarle
2. r. OŠ »F. S. Finžgar«
BARKOVLJE

IZ MARIBORA V TRST

Lani sem bivala v Mariboru. Potem smo se selili v Trst. V Trstu sem se vpisala na osnovno šolo »F. S. Finžgar«. Na tej šoli je 29 otrok.

V Mariboru je bilo v razredu 28 učencev, na vsej šoli pa skupno 300 učencev.

Na šoli »F. S. Finžgar« se počutim dobro. Zelo mi je všeč risanje. Najrajiš se učim italijanščino. Sošolci se mi zdijo kar v redu.

Jerneja Rebenak
2. r. OŠ »F. S. Finžgar«
BARKOVLJE

PRI RITMIKI

Dvakrat na teden hodim se učit ritmike. Tam telovadim. Uči učiteljica Manca. Prihaja mnogo učenk. Pred vajami oblečemo dres. Vadimo z žogami in obroči. Rada telovadim.

Sara Lo Castro
2. r. OŠ »F. S. Finžgar«
BARKOVLJE

ŠPORT

Najbolj mi je všeč tenis. Hodim pa h košarki. Vadim trikrat na teden pri Športnem združenju BOR.

Nastopil sem že na mnogih tekma. Večkrat smo tudi zmagali. Zadel sem že osem košev. Moja najljubša ekipa je Jadran, ker pri ekipi dela tudi moj oče.

Luka Kafol
2. r. OŠ »F. S. Finžgar«
BARKOVLJE

ZAJČEK

Moj zajček se imenuje Bobi. Je bele, zeleni, rjave, rumene in roza barve. Kupil mi ga je oče. Zajček je nov. Medvedkov imam sto. Sedijo na stolici, na postelji in na omaři. Vsak ima svoje ime.

Mila Štefanović
2. r. OŠ »F. S. Finžgar«
BARKOVLJE

MOJE BABICE

Imam štiri babice. Babice se imenujejo Lidija, Sara, Danica in Mira. Stanujejodaleč in bližu. Babico Lidijo vidim vsak dan. Ona mi šiva obleke. Imam jih zelo rad. Vse mi darujejo žvečilni gumi.

Devan Cecchi
2. r. OŠ »F. S. Finžgar«
BARKOVLJE

POMAGAL SEM V KUHINJI

Ko je mama nekega dne šla v mesto, sva s sestro Jadranko ostala sama doma. Odločila sva, da bova skuhalo testenine. Najprej sva pripravila mizo in postavila na sredino krožnik s sadjem.

Sestra je nato pripravila lonec z vodo in soljo in ga postavila na ogenj. Ko je voda zavrela, ja dodala testenine, ki so bile čez nekaj minut že skuhane.

Ko se je mama vrnila domov, sva ravno končala. Postavila sva kosilo na krožnike in odprla mami vrata. Ko je mama vstopila, je bilo že vse pripravljeno.

»Dober tek, mama!« sva ji zaželeta in bila je silno zadovoljna, ker ji tisti dan ni bilo treba kuhati.

Iztok Cergol
3. r. OŠ »F. S. Finžgar«
BARKOVLJE

**Dež se je utrudil,
pada že vse dni,
sonce pa predolgo
za gorami spi.**

**Naj začne sijati,
zadnji zanj je čas,
da pomladi svati
pridejo med nas.**

Z BESEDAMI NE ZNAMO IZRAZITI

Kot bomba je padlo v razred: naše tovarišice nekaj časa ne bo. Tolažili smo se, da ne more biti nič hudega in bo kmalu prišla. Čez nekaj dni pa — razglednica iz bolnišnice. Tu leži, piše, in samo upa, da bo kmalu doma. Tedaj pa vsega tudi sama še ni vedela.

Odmikali so se tedni, sedaj že meseci. Opogumile smo se. Nekoga dne smo vstopile v bolniško sobo celjske bolnišnice. Vsa nebojlena je ležala v postelji. Ali je res brala knjigo, ki jo je držala v rokah, ali so ji misli blodile kje drugje? Onemele smo tudi me, zakaj bila je precej drugačna, kot smo je vajene. Potem pa stisk roke, topel

nasmeh in prva zadrega. Kaj naj ji rečemo? Tisto, kar smo občutile, se z besedami ni dalo izraziti. Rade bi kaj storile zanj, pa smo se počutile tako uboge. Morda pa je to tudi sama občutila. Zdela se nam je, da je bila zanj najbolj pomembna vsaka podrobnost o nas, njenih učencih. Vprašanja so vreda, čas se je odmakal. Ob slovesu pa je tolažila kar ona nas.

Tovarišica Pompetova, radi vas imamo! Naj ta stavek pove vse tisto, kar z besedami ne znamo izraziti!

Vesna Župančič,
Milanka Jazbec
6. r. OŠ »S. Kladnik«
SEVNICA

VES TRUD JE ZAMAN

Naš razred je tak in drugačen.

Že zjutraj, ko prestopimo prag, nam zastane dih ob pogledu na razmetano učilnico. Tako vemo, da so bili na delu naši razgrajači. Vse mogoče poskušamo in vedno znova ugotavljamo, da je ves trud zaman. Hudo pa je to, da smo zelo slab vtič naredili tudi na tovarišice, saj še najbolj glasno tovarišico preglasijo kričači. Tudi naš uspeh je slab, kako bi bil lahko boljši? Kadar pišemo šolsko nalogo ali kontrolno nalogo, nas zmedejo vmesne govorice, priponbe in neslane šale. Trud, ki ga vlagamo, da bi se kaj spremenilo, ostaja samo pri poskusih.

Včasih naju prešine misel, da ne bi nikomur več pomagali, ker se zdi, da je vse le poraba časa brez rezultatov. Pa kaj, ko človek ne more iz svoje kože, pa če je taka ali taka. Vedno sproti odpuščava in vse je, kot je bilo.

Res je ves trud zaman!

Maja Štojs,
Snežana Jelančič
6. r. OŠ »S. Kladnik«
SEVNICA

LOGARSKA DOLINA - MOJ PRVI TABOR

Ob koncu šolskega leta je Planinsko društvo Lisca Sevnica zbiralo prijave za planinski tabor v Logarski dolini. V zadnjem času sem bila kar dobra planinka, zato sem se prijavila.

Čeprav je Savinjska dolina res lepa, se nam je pot do tabora neznansko vlekla. Kot mrviljice smo svojo planinsko opremo nosili v šotore. Že po prvem kosilu smo ugotovili, da je naša kuhanica Angelca pravi mojster. Ves čas nam je kuhalna okusno planinsko hrano. Prosti čas po kosilu smo preživiljali različno. Dežurni pa so prisločili na pomoč v kuhinji. Pa ni bilo nikomur težko ali odveč.

Dan pred prvo turo smo preverili planinsko opremo: planinske čevlje, pumparice, veterni jopič, čutarico, pulover ter nogavice.

Prva tura: Ojstrica. Res je bilo naporno, pa smo se kljub temu vsi veseli vrnili v tabor. Potem smo obiskali še Matkov škaf, slap Rinko-Orlovo gnezdo, kočo pod Olševo on Okrešelj. Kdaj pa kdaj nas je presestil tudi dež, ampak ni nam mogel do ži-

vega, saj smo se mu dobro opremljeni postavili v bran.

Pa naj opišem še vsakdanje življenje v taboru: na noge nas je spravila piščal. Oblikli smo se, se postavili v zbor, kjer smo dvignili našo zastavo in zapeli planinsko himno. Po jutranji telovadbi smo zajtrkovali. V prostem času smo se igrali družabne igre ali se zabavali kako drugače. Dan smo zaključili z zborom in spuščanjem zastave. V taboru pa ni manjkal taborni ogenj. Ob prasketu ognja smo se zbrali ob njem zvečer in pripravili kulturni program. Vsak drugi dan pa smo hodili na ture, od koder so še danes živi spomini.

Moje prvo planinsko taborjenje je prehitro minilo. Zapustilo mi je lepe spomine in tiko hrepnenje: taboriti v Logarski dolini v času naslednjih počitnic.

Katja Krnc
6. r. OŠ »S. Kladnik«
SEVNICA

HALOZE — SLOVENIJA MOJA DEŽELA?

Pred nekaj dnevi smo mladi novinarji na osnovni šoli »Savo Kladnik« Sevnica polni ponosa in sreče odpeljali zbrane dobre na osnovno šolo Ptujska gora. V akciji pomagamo prizadetim Halozam so širokogrudno sodelovale delovne organizacije Kora, Papirnica in tozd Muflon Radeče, Lisca, Juranjka, Kopitarica Sevnica, Inplet z Brezovega, ZD Sevnica in Lekarna Sevnica. Vsega, kar smo darovali, ni moč našteti. Poudariti želimo le, da z besedami ni moč opisati njihovega humanega odnosa do prizadetih v neurju. Skupaj smo zbrali približno 30 milijonov din vrednosti.

Osupli smo, da smo stisko sočloveka tako živo občutili mi, še otroci. Le kdo se danes še zmeni za Haloze brez vode na domačijah? Kdo razmišlja o ljudeh brez električne v oddaljenih kotanjah in strminah? Le kdo bi koga obiskal po več kot uri hoje po poti, ki ni pot, ki je le premetano blato? Kaj je za Haloze storila Slovenija — moja dežela? Haloze pa počasi umirajo. Bežijo redki mladi ljudje, ostajajo starejši. Strpinčeni ljubijo sleherno ped haloške zemljice.

Mladi pionirji smo human odnos že do kazali. In začeto akcijo bomo še nadaljevali. Ali lahko enako pričakujemo od družbe, v kateri bodo tudi Haloze? V tej družbi danes Haloze prav gotovo še niso, kajti iz enominutnih poročanj iz tega dela Sloveni-

je, tega položaja niti dojeti ne moremo. Vse pomembnejše so druge, včasih res ne-pomembne zadeve.

Sanje o Halozah v Sloveniji — moji deželi pa so dovoljene tudi več kot eno minutno.

Nina Žičkar,
Katja Krnc,
Maja Štojs
6. r. OŠ »S. Kladnik«
SEVNICA

Študijsko in animacijsko središče »A. Alberti« predlaga vsem slovenskim vrtcem in osnovnim šolam animacijsko dejavnost v obliki delavnice risbe in barve z naslovom »MAVRICA«. Ta dejavnost, ki jo vodi ilustrorka Vesna Benedetič, predvидеva ciklus srečanj v šolskih prostorih, na katerih se bodo učenci spoznali z raznimi tehnikami risanja in ilustracije šolskih knjig, ki bodo nato obohatile šolske knjižnice. Delavnica »MAVRICA« bi potekala v štirih dveurnih srečanjih od 15. marca dalje do konca šolskega leta. Potrebna pojasnila za to vzpodbudno dejavnost na slovenskih osnovnih šolah dajeta Študijski center »A. Alberti« in ilustrorka Vesna Benedetič (tel. 772890).

INPLET Z NAMI, MI Z INPLETEM

Dan republike in cicibani postanejo pionirji. Lani je sprejem cicibanov v pionirje predstavljal še posebni dogodek, saj je bil pokrovitelj te svečanosti mlada delovna organizacija INPLET z Brezovega pri Sevnici.

Mladi novinarji na naši šoli smo jih obiskali. Že ob vhodu v tovarno nas je čakal direktor Edi Žbogar in nam prijateljsko stisnil roko. Prijazno nam je odgovarjal na vsa vprašanja, ki so nas zanimala.

Zamisel o izgradnji tovarne je nastala v Lisci Sevnica. V kratkih petnajstih mesecih

je na travniku zrasla velika tovarna. Zaposljujejo sto šestindvajset delavcev in ponosni so, da je izobrazbena raven na najvišji stopnji v Zasavju. Izdelujejo elastične pletenine, lycro, bombaž, frotir, prevešeno blago, čipke, interlock, pliš in drugo.

Presenečeni smo opazovali velike stroje, ki so skoraj nevidne niti pletli v blago. Količino znanja in natančnosti je treba, da stakan blago najde pot do potrošnika, tega ne znamo in niti ne moremo opisati. Tovarišica Sonja Tajnikar nam je pokazala in razložila celotno pot proizvodnje. Kljub temu, da je konkurenca na trgu kar velika, se vsi zaposleni trudijo, da sta kakovost in čas izdelave neoporečna.

Našemu pokrovitelju želimo veliko polovnih uspehov, direktorju tovarne Ediju Žbogarju in inž. Sonji Tajnikar pa se zahvaljujemo za gostoljuben sprejem in ogled tovarne.

Urška Klakočar,
Lucija Sotošek
6. r. OŠ »S. Kladnik«
SEVNICA

OBISKALI SMO OPENSKO HRANILNICO

V sredo, 20. decembra, smo se učenci 5. razreda in učiteljica odpravili v opensko hranilnico. Iz šole smo se odpravili ob 10.30 in se po Rikreatorski ulici približevali banki.

V banko smo vstopili skozi železna vrata. V glavni dvorani smo počakali, da pride uradnik, ki naj bi nas vodil po novih prostorih openske hranilnice. Začasno nas je vodil g. Edi Sosič, ki je Katerinin stric. Pospremil nas je v »caveaux«. S posebno kartico je odprl siva električna vrata. Vstopili smo v sobo, kjer smo zagledali pet telekamer. Naš spremjevalec je poklical blagajnika, ki je odprl ogromna vrata železne blagajne. Vrata tehtajo več kot 400 kilogramov. Povedal nam je, da se lahko programira, kadar se bodo železna vrata sama odprla.

Nato smo šli skozi ogromna vrata v sobo, kjer je bilo več telekamer. Tu smo zagledali varnostne skrinjice, v katerih ljudje hranijo dragulje in važnejše dokumente.

Tam so bili tudi stroji, ki so zavijali kovance in bankovce. Blagajnik nam je nato pokazal stroj, ki šteje bankovce in kovance. V omari ob zidu je bilo 500.000.000 lir.

Halo, šolarji!

Ste morda zaspali, ali samo pozabili, da je bilo treba do 28. februarja poslati na uredništvo izvirne figure, sestavljene iz posameznih delov tangrama? Že pred dvema mesečema sem v tej rubriki napisal, da vse pridne učence čakajo lepe nagrade, in vas pozval, da se morate potruditi in sestaviti izvirne figure, jih nalepiti na dopisnico in poslati na običajen naslov. Dosej sem dobil le nekaj izdelkov, računal pa sem, da jih bom dobil neprimerno več, da bom lahko izvedel žrebanje in podelili nagrade.

Pa naj bo. V tej številki ponovno objavljam tangram in pozivam vse vas, da ga izstrizete, sestavite izvirne like in jih pošljete najkasneje do 20. aprila letos, tako da boste lahko nagrade dobili po velikonočnih počitnicah. Na delo torej, da ne bo prepozno!

UREDNIK

Nato se nam je pridružil moj oče Vojko, ki je uradnik v H.P.O., in nas spremjal po Hranilnici. Ker je bilo v glavni dvorani mnogo ljudi, je moj oče razlagal kar v »caueaux-u«. Pokazal nam je cev, po kateri tečeta pošta ali denar, in terminal. V sobi, kjer smo bili pozneje, je bil računalnik. Vsak uradnik pa nima svojega računalnika v svoji pisarni, ampak samo terminal. Terminal pa je seveda povezan z glavnim računalnikom.

V bančnem poslovanju je več načinov hrambe in dviganja denarja. Razložili so nam dva najenostavnnejša načina: to sta hranilna knjižica in tekoči račun. Razlika je v tem, da se s hranilno knjižico lahko opravi operacija dviga ali pologa denarja samo v banki. Kdor ima tekoči račun, lahko dviga denar s čekom tudi izven banke.

Kot stvaren primer je učiteljica dvignila 300.000 lir s svojega tekočega računa: napisala je ček. Ček se lahko sestavi tudi

Kot vsi dobro veste, zapade 31. marca rok za oddajo osnutkov za nove Galebove platnice v prihodnjem šolskem letu 1990-91. Natečaj za nove platnice sem razpisal v januarski številki Galeba in upam, da ste ga vsi prebrali in se lotili dela. Pohitite, rok zapade v kratkem in zato pričakujem, da boste kaj kmalu poslali svoje izdelke. Izbirala jih bo komisija in določila zmagovalce. Čim lepši in izvirnejši bodo vaši izdelki, več je možnosti, da boste nagrajeni. In po mislite, vaše risbe bodo prihodnje leto krasile platnice Galeba!

Februarska številka Galeba je izšla s precejšnjo zamudo, kateri je botrovalo več razlogov, od zakasnitve izročanja tipkopisov do sindikalnih problemov in zastojev v tiskarni. Oproščam se vsem bralcem in načrnikom in izražam upanje, da se take zamude ne bodo več ponovile.

UREDNIK

Andrej Petaros
5. r. oš. »F. Bevk«
OPČINE

dvojezično. Moj oče je nato položil 10.000 lir na mojo hranilno knjižico. Nato nam je povedal, da so v prvem nadstropju: ravateljstvo, tajništvo, pravni oddelek, urad za posojila in urad za vrednostne papirje. Šli smo v urad za posojila, da bi si ogledali vrteči arhiv; vendar tedaj ni obratoval. V drugem nadstropju smo si lahko ogledali telex in telefax. Uradnik Sandi Cergol je ravno tedaj pošiljal neko sporočilo po telexu. T.K.B. pa je izrecno za nas poslala voščila po telefuxu.

Nato smo odšli v sosednje poslopje, kjer smo si ogledali glavni računalnik. Ima 32 tisoč spominov, v katerih so vključena imena vseh, ki imajo denar v banki.

Obisk hranilnice se je zaključil z zakusko. Moj oče je pozdravil vse učence, se nam zahvalil za obisk in nam žezel veseli praznike.

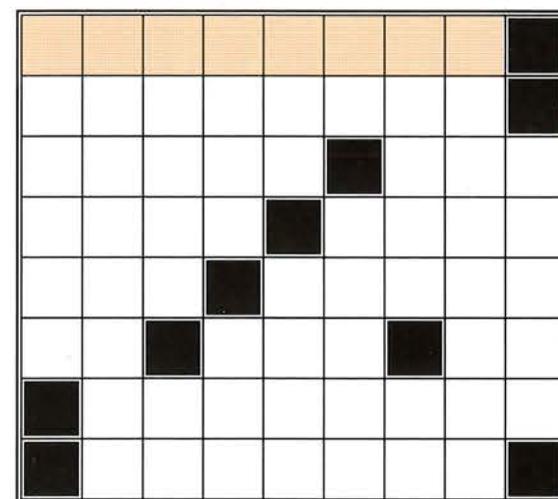
UGANKE IN Zanke

kombinacijska krizanka

Ce boš pravilno vodoravno in navpično razporedil v lik vse spodnje besede, boš v sivih poljih dobil ime in priimek našega književnika.

- 2 črki: AZ, ČN, IČ, IN, RA
- 3 črke: ERG, JAR, TER, TIA, TIR
- 4 črke: ARAK, DISK, EDER, IRAK
- 5 črk: DRENA, ERATO, GRANT, LESAR, RISAR, UJEDE
- 6 črk: MULATI
- 7 črk: NARKOZA
- 8 črk: AMERIČAN, ARESTANT, KARENINA, UMIRANJA

osmosmerka

N	E	R	U	B	N	A	V	C
O	L	F	O	J	L	I	G	J
N	D	O	P	O	L	K	A	E
O	G	R	C	H	E	C	R	F
S	R	D	R	N	K	R	F	F
I	E	E	A	S	I	E	I	E
D	T	Y	O	O	N	L	E	R
A	R	N	A	N	L	Y	L	S
M	A	G	A	H	E	T	D	O
N	C	R	O	L	Y	A	T	N

Po abecednem redu so priimki raznih ameriških predsednikov pomešani v vseh osmih smereh (vodoravno, navpično, diagonalno, naprej in nazaj). Ko boš uokviril vse, ti bo ostalo še 14 črk, ki tvorijo priimka še dveh ameriških predsednikov (pri priimek osem, drugi šest črk). Ime prvega je Calvin, drugega pa Ronald.

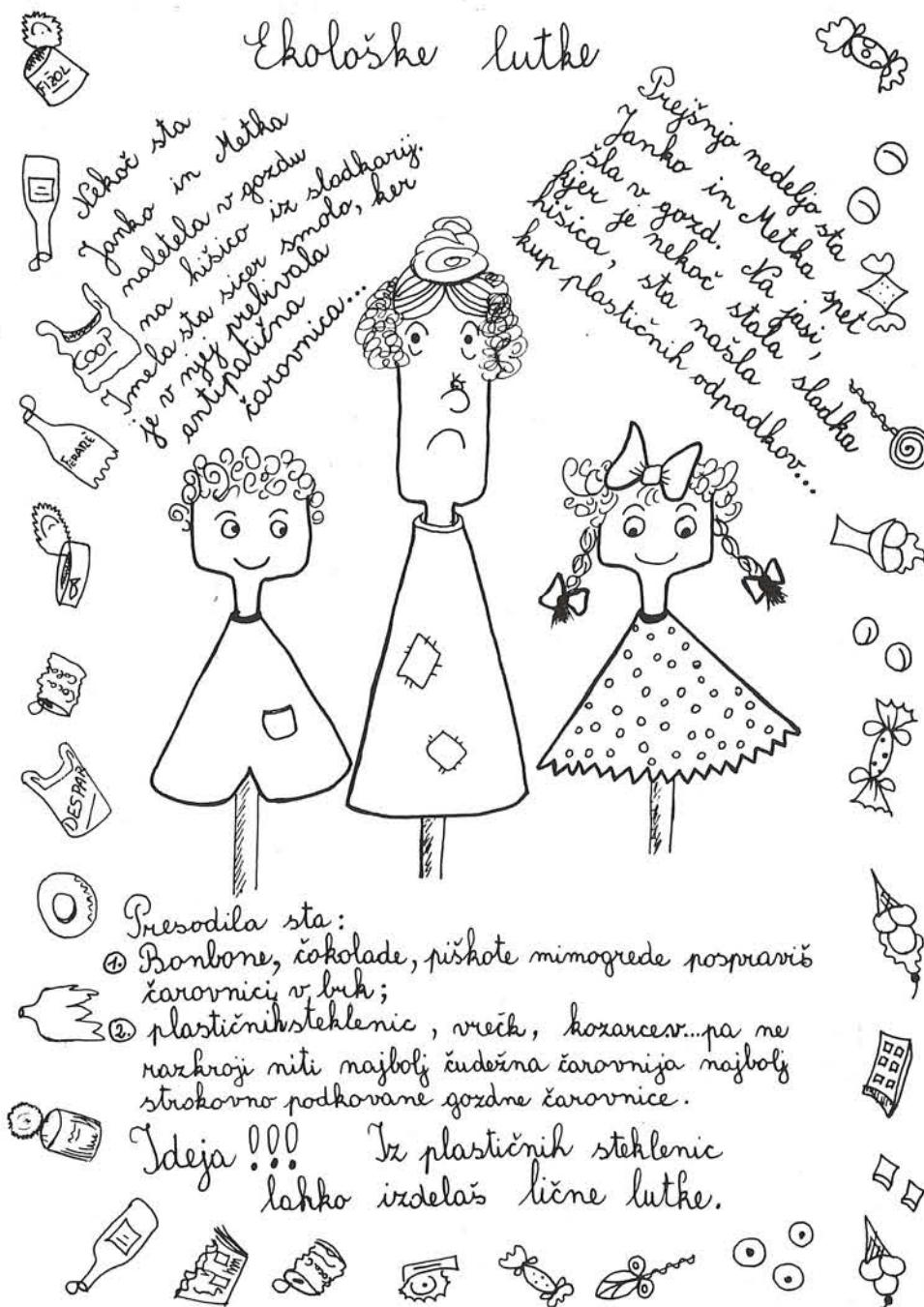
CARTER	KINLEY
FORD	LINCOLN
GARFIELD	MADISON
HAYES	POLK
JACKSON	TAYLOR
JEFFERSON	TYLER
JOHNSON	VAN BUREN

Slikovna križanka

GALEB JE TVOJA REVIJA	SKRINJICA ŠKATLICA ZA DRAGOCENOSTI	NAJVÍŠA GORA V TURČIJI	JUGOSLOVANSKI DRŽAVNIK (JOSIP BROZ)	LETNI ČAS		BERI REVIVO GALEB	TEK ČEZ DRN IN STRN	KRSTA	SVETNIŠKA PODoba
TEMNA MASA ZA GRADNJO CEST						SE IZTEKA V ŽILAH			
MINOSOVA HČI. DIONIZOVÁ ŽENA						MORSKA ŽIVAL			
SUROV POKOTNEZ						ORGAN VIDA			
HERCEGOVEC						AV. SMUČAR (HANS)			
KEM. SIMBOL ZA TANTAL			OGRADA ZA SVINJE	DRŽAVNI -PISAH-		VALJEVO			
NIZKA KORALNA OTTOČJA				TUJE ŽENSKO IME		VOLJA PO JEDI			
ZNAK ITALIJANSKIH KAMIONOV	SNOV V KORENJU					RAZČLENJEVANJE POJMA	TARENT (IT.)		
	GROHAR IVAN					REMI V ŠAHU			
ČIK						SLOD V UMETNOSTI			
MESTO V ITALIJ (ORIG.)						ZETA BREZ VOKALOV			
						OKR. ZA KILOGRAM			
						EVROPSKI VELETOK			

VZGOJITELJSKA ŠOLA
Aleksandra, Katja, Matejka, Melita, Nataša

**Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba: Lojze Abram,
Ulica G. Amendola 1234134 Trst.**

REŠITVE UGANK IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

NAŠ KOŠARKAR: Mahorn - Aguirre - Rodman - Kleine - Oakley - Barkley - Ainge - Neumann. Rešitev = Marko Ban.

MAGIČNI LIKI 3X5: 1. lik: pacek - Arosa - Conti - Ester - Kairo. 2. lik: šagra - Alain - Galli - rilec - Anica. 3. lik: dedek - edili - Dileo - Eleat - Kioto. Rešitev = Galli.

SLIKOVNA KRIŽANKA: VODORAVNO: Okol - prvak - epika - radon - AN - M. T. - DP - Ono - rek - Pahor - Atičan - S. J. - žreb - Tati - Eol - sir - nv - satira - Italijan - cs - apeli. Na sliki = Dražen Petrović.

REŠITVE IZ 4. ŠTEVILKE SO POSLALI: Sara Ferluga, 4. r. oš PROSEK. Sabina Sedmach, Edoardo Di Felice, Katja Daneu, Vanessa Milkovič, Maja Škorja, 3. r. OŠ »A. Sirk« — KRIŽ. Goran Čuk, 1. b r. SŠ »S. Gregorčič« — DOLINA. Jana Krmec, 2. r. OŠ »J. Jurčič« — DEVIN. Danjel Leone, Fjona Mezgec, Karin Mezgec, Jana Miličevič, Saša Jančar, Mitja Štefančič, Giulia Sadlowski, Zorka Miličevič, 4. r. OŠ »J. Ribičič« — SV. JAKOB. Andrej Vidali, Marko Budal, Diego Spera, Peter Senizza, Erika Stegel, Nina Cociancich, Dunja Fabjan, Andrejka Starec, Andrej Petaros, Katerina Sossi, Virginia Macor, Francesca Ban, Jan Ferluga, Ivana Franco, Kristjan Miliani, Igor Lakovič, Martin Sosič, Sara Babudri, Tamara Giorgi, 1. in 5. r. OŠ »F. Bevk« — OPĆINE. Ivana Štubelj, Nataša Cosmina, Alen Carli, David Šušteršič, Dejan Šemec, Karin Gabrovec, 5. r. OŠ SLIVNO. Tomaž Širca, Alma Vidau, Tjaša Trampuš, Vanja Švara, Matej Lupinc, Omar Braida, Sonja Rebula, 3. in 4. r. OŠ »S. Gruden« — ŠEMPOLAJ. Daniel Žerjal, Christian Slavec, Borut Žerjal, Peter Metlika, Irina Družina, Samoa Mauro, Sandy Sancin, Igor Ota, Patrick Curman, 5. r. OŠ »F. Venturini« — BOLJUNEC. Rado Šušteršič, 1. a r. SŠ »Sv. Ciril in Metod« — SV. IVAN. Danjel Capponi, Andrej Grahonja, Roberto Longo, Marko Kariš, Silvia Carboni, Barbara Gropajc, 3. in 4. r. OŠ PESEK.

NAGRADA DOBIJO: Katerina Sossi, 5. r. OŠ »F. Bevk« — OPĆINE. Sara Ferluga, 4. r. OŠ PROSEK. David Šušteršič, 5. r. OŠ SLIVNO. Danjel Leone, 4. r. OŠ »J. Ribičič« — SV. JAKOB. Jana Krmec, 2. r. OŠ »J. Jurčič« — DEVIN.

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredniški odbor: Marij Čuk, Liana Drašček, Nataša Kalc, Kristina Kovačič, Vera Poljšak, Magda Tavčar, Leonora Župančič — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava, fotostavek in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 7796600, 7796610 — Tisk: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 2.500 lir, dvojna: 3.000 lir, naročnina: 15.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod št. 158 od 3. maja 1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

